

CHALMERS

Changes in the space of manoeuvre within planning

Kristina Grange
Urban Research, 2017.06.07

Changes in planners' acting space?

- A shift in the relationship between politics and expertise?
- More focus on planning, but loss of faith in planners?
- An ongoing politicisation of planning?
- Planners' competence an important means of control?

Loss of faith in planners?

- General loss of faith in the idea of planning, with less authority as a consequence (Campbell 2010, 2012; Finlayson 2009; Gunn & Vigar, 2012; RTPI 2003; Swain & Tait, 2007)
- Political criticism of planning: It is the planning profession's outdated ideological and negative stance that is blocking economic prosperity, and thereby contributing to creating the crisis in planning. UK minister: Planning as a cross between the "last bastion of communism and sheer bloody mindedness".
- Many planners silently accept working towards values that increasingly differs from their personal and professional ones (Inch, 2009)

Swedish planners' competence?

National rhetoric:

- A general lack of knowledge (Regeringskansliet 2014; Boverket 2012, 2014)
- Historically reoccurring theme – criticism and self-criticism (Granberg & con Sydow, 1998)

Investigations show:

- Planners' competence is perceived as good by their managers (Swedeval utvärdering, 2009; Trivector, 2014)
- Politicians lack basic knowledge about PBL (SOU 2012:87)

In response to this situation...

- Wave of reforms of planning systems, driven by a common political agenda permeating Europe (Nadin, 2012)
- Similar aims, such as: making planning more 'positive', 'proactive' and 'strategic'
- Often accompanied by parallel political interventions aimed at 'culture change' in planning
 - England (Office of the Deputy Prime Minister, 2005)
 - Scotland (Scottish Executive, 2005)
 - Denmark (Ministry of the Environment, 2007)

Sweden / On-going politicisation of planning

No all-embracing planning reform, but over 40 official investigations of housing and planning only between 2010-2014

Planning once again on the political agenda in Sweden!

Regeringen tillsätter parlamentarisk kommitté för att undersöka regional planering

<http://www.regeringen.se/sb/d/16773/a/209978>

Effektivare plangenomförande

<http://www.regeringen.se/sb/d/16818/a/206809>

Nya tidsbegränsade mål för länsstyrelserna

<http://www.regeringen.se/sb/d/16772/a/206647>

Ny PBL, på rätt sätt

<http://www.regeringen.se/sb/d/15970/a/206189>

Tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av bestämmelserna om genomförande av detaljplan (S 2011:11)

<http://www.regeringen.se/sb/d/15964/a/203868>

Kraven på detaljplan och bygglov ses över för att skapa enklare byggprocesser

<http://www.regeringen.se/sb/d/15513/a/203639>

Regeringen tillsätter utredning om plangenomförande

<http://www.regeringen.se/sb/d/14413/a/181439>

Regeringen stärker samspelet mellan näringslivsutveckling och fysisk planering

<http://www.regeringen.se/sb/d/17295/a/211674>

Stefan Attefall besöker Berlin för enklare planprocess

<http://www.regeringen.se/sb/d/16775/a/214688>

Ett enklare plangenomförande

En effektivare plan- och bygglovsprocess

<http://www.regeringen.se/sb/d/16776/a/216297> <http://www.regeringen.se/sb/d/16818/a/216293>

Regeringen tillsätter utredning om snabbare överklagandeprocesser

<http://www.regeringen.se/sb/d/16776/a/217246>

En tydligare lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

<http://www.regeringen.se/sb/d/16459/a/218007> <http://www.regeringen.se/sb/d/16788/a/217930>

Vissa plan- och byggfrågor

<http://www.regeringen.se/sb/d/16815/a/219828>

En tydligare lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

<http://www.regeringen.se/sb/d/16460/a/219754>

Socialdepartementet anordnar presseminarium om regeringens bostadspolitik

<http://www.regeringen.se/sb/d/16779/a/221226>

Regional planering och bostadsförsörjning

<http://www.regeringen.se/sb/d/16814/a/221272>

Uppdrag att ta fram förslag som underlättar etablering på bostadsmarknaden

<http://www.regeringen.se/sb/d/16817/a/221287>

Uppdrag att undersöka förutsättningarna för hyresstatistik

<http://www.regeringen.se/sb/d/16817/a/221283>

Stefan Attefall tar emot Danmarks bostadsminister

<http://www.regeringen.se/sb/d/16779/a/221364>

Regeringens särskilde utredare Lars Magnusson kommenterar i e-plans debattforum:

<http://planeringsbloggen.wordpress.com/2013/07/04/plans-diskussionsartikel-nr-2-3-ar-2013-en-effektivare-plan-och-byggprocess/>

Tillväxtverket och Boverket ger stöd åt kommunala och regionala aktörer som arbetar för tillväxt 2013-2015

<http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/insatserfortillvaxt/regionalutveckling/tillvaxtskapandesamhallsplanering/samhallsplaneringforvaringslivetsutveckling.4.5a5c099513972cd7fea346d7.html>

Gemensamma byggregler skapar fler och bättre hus

<http://www.regeringen.se/sb/d/16788/a/223419>

Satsningar i budgetpropositionen 2014 på Stefan Attefalls politikområden

<http://www.regeringen.se/sb/d/16780/a/224123>

Tekniska egenskapskrav och kommunala markanvisningar

<http://www.regeringen.se/sb/d/16815/a/224421>

Skärpta energikrav och enhetliga byggregler ger fler och bättre bostäder

<http://www.regeringen.se/sb/d/16780/a/224439>

Regeringen behåller länsstyrelsernas geografiska indelning

<http://www.regeringen.se/sb/d/16780/a/224713>

Uppdrag angående viss icke-ianspråktagen detaljplanelagd mark för bostadsändamål

<http://www.regeringen.se/sb/d/16817/a/225686>

Uppdrag att utarbeta nationella specifikationer för offentlig användning av geodata samt att påskynda övergången till enhetliga referenssystem

<http://www.regeringen.se/sb/d/16817/a/225690>

Stefan Attefall medverkar i paneldebatt

<http://www.regeringen.se/sb/d/16781/a/225902>

En enklare detaljplaneprocess

<http://www.regeringen.se/sb/d/16815/a/225975>

Svensk offentlig förvaltning - a business friendly public administration

<http://www.regeringen.se/sb/d/16781/a/227269> <http://www.regeringen.se/sb/d/16789/a/227421>

En samordnad tillståndsprövning vid fastighetsbildning

<http://www.regeringen.se/sb/d/16872/a/227607>

Fler bostäder åt unga och studenter

<http://www.regeringen.se/sb/d/17867/a/227510>

Uppdrag om vägledning för tillsyn mm enl plan- och bygglagen

<http://www.regeringen.se/sb/d/16817/a/228286>

Regeringen vill tillåta större friggebodar och se fler undantag från bygglov

<http://www.regeringen.se/sb/d/16782/a/228379>

Uppdrag att föreslå ytterligare åtgärder som kan undantas från kravet på bygglov

<http://www.regeringen.se/sb/d/16817/a/228858>

→ *Weakly institutionalised planning profession:*

- No professional organisation that gathers all Swedish planners, and no common ethical guidelines
- Highly decentralised system
- Both Swedish politicians and planners advocate an ideal which urge neutral and value free planners (e.g. Håkansson, 2005; Isaksson, 2003); do not want to take side, even when it comes to proposals they think are damaging (Johansson & Khakee, 2008)

→ *An on-going politicisation of planning*

- Transfer of power to full time politicians and civil servant management in Swedish society (SOU 1996:169; SOU 2000:1). Demands for loyalty, decrease in freedom of speech (Lennqvist Lindén, 2010).
- Politicians 'correct' planners' official statements (Isaksson, 2003; Larsson, 2010; Andersson, 2016)
- Tendencies towards cultures of loyalty in planning? (Näslund, 2011; Althén, 2010; Eriksson, 2012)
- Over 40 investigations of planning and housing launched only between 2010 and 2014

→ *The importance of being a constructive counter-force*

- Swedish political system differs from that in most other countries: government agencies separated from ministries
- Latest official investigation of democracy in Sweden (SOU 2000:1) emphasised civil servants are “the guardians of Swedish democracy”

Quotes from the interviews

Planner/Civil servant:

“Very often things are just thrown down in your lap, with forceful instructions coming from politicians and down through civil servant management” (Planner 2)

“It was very uncomfortable that the administration did not stand up and said ‘No, we stand by this view. You may however decide against it.’” (Planner 2)

Quotes from the interviews

Planner/Civil servant manager:

“When we meet the officers working on detailed planning and we have different views, then I’ll go and check with the city councillor, ‘Is this how you want me to pursue these issues?’ And then I meet the planning officer and say ‘You might think what you want, but I have not got political acceptance for your view, the council wants this.’” (Planner 11; civil servant manager)

“We choose political representatives to shape the city. Consequently, it is not up to individual civil servants to manifest themselves with a particular view” (Planner 11; civil servant manager)

Conclusions

- There is a wave of planning reforms going over Europe. It seems to be driven by the same political growth agenda everywhere.
- Much seem to indicate that we are witnessing a politicisation of planning and a decrease in planners' acting space.
- This has consequences when it comes to planners' abilities to address issues of social sustainability and strategies to achieve more balanced regional development.

Thanks!

kristina.grange@chalmers.se